

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/72/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014200563
Dátum vydania rozhodnutia: 01.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4014200563.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: W. Š., nar.: XX.XX.XXXX, s adresou M. Č.. X, XXX XX I., zast.: JUDr. Petrom Križanom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Kocel'ova č. 2, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná č. 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. júna 2015 č.k. 5S 162/2014-41, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. júna 2015 č.k. 5S 162/2014-41 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. č. 36569/2014-23 z 05.05.2014 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č.l. 4) vydaným podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) žalovaný postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) zamietol odvolanie proti rozhodnutiu Útvaru sociálneho zabezpečenia zboru č. GR ZVJS-10918/33-14 z 13.02.2014 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci povinnosti vrátiť preplatok na vdovskom dôchodku a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Podľa 84 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec na konanie o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bola žalobkyni uložená v zmysle § 129 ods. 7 zák. č. 328/2002 Z.z. v spojení s § 260 ods. 1 ako aj § 236 ods. 1 písm. a) a b) a 236 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) povinnosť vrátiť neoprávnene vyplatenú sumu na vdovskom dôchodku za čas od 17.05.2007 do 30.11.2012 v sume 7.076,30 €.

Podľa § 236 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo [...].

3. Pri aplikácii dotknutých hore citovaných ustanovení § 236 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. žalovaný vychádzal z nasledujúceho právneho stavu

V súvislosti s prípravou valorizácie dôchodkových dávok od 01.01.2013 prvostupňový orgán zistil, že žalobkyni bol medzičasom Sociálnou poisťovňou priznaný starobný dôchodok od XX.XX.XXXX v sume 6.319,- Sk mesačne. Vdovský dôchodok sa jej vyplácal k tomuto dátumu v sume 5.380,- Sk mesačne. Vzhľadom na uvedené bola žalobkyni suma vdovského dôchodku znížená na polovicu odo dňa 01.12.2012 rozhodnutím č. GR ZVJS-10918/33-12 z 28.11.2012.

4. S poukazom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku (viď § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 So 182/99 z 25.01.2000) žalovaný vyslovil právny názor, že žalobkyňa vedela, že priznaním starobného dôchodku jej patrí vdovský dôchodok vo výške jednej polovice, avšak ku dňu priznania starobného dôchodku napriek tejto vedomosti, stále žalobkyňa poberala vdovský dôchodok až do 30.11.2012 v plnej výške.

5. Ďalej žalovaný citoval ustanovenie § 236 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý sa týka inštitútu premlčania práva na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume, bez bližšieho námietkového alebo skutkového odôvodnenia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

6. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala na Krajský súd v Nitre žalobu (označenú ako „O preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 36569/2014-23 zo dňa 05.05.2014“) zo dňa 12.06.2014. Uznesením zo dňa 13. júna 2014 č.k. 11S/107/2014-15 Krajský súd v Nitre postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť z dôvodu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

8. Po citácii dotknutých ustanovení zák. č. 328/2002 Z.z. ako aj zák. č. 461/2003 Z.z. krajský súd vyslovil názor, že v napadnutom rozhodnutí absentuje náležité odôvodnenie.

9. Podľa krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 47 ods. 3 Správneho poriadku žalovaný sa citovaným ustanovením Správneho poriadku neriadil, neuviedol skutočnosti, ktoré by boli rozhodujúce a boli podkladom pre rozhodnutie, neuviedol akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, a najmä sa nevysporiadal s námietkou premlčania, ktorú vzniesla žalobkyňa vo svojom odvolaní.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

10. Vo včias podanom odvolaní elektronickou formou zo dňa 10.08.2015 (č.l. 45) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný v súlade s ustanovením § 205 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. uviedol nasledujúce dôvody odvolania to, že:

v súdnom prieskume došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 /vid' § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p./, nakoľko účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci / vid' § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p./.

11. Následne odvolací súd rekapituluje odvolacie námietky žalovaného v stručnom prehľade:

- žalovaný vyslovil domnienku, že krajský súd nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia vidí v nedostatku dôvodov,

- krajský súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. žalovanému neozrejml, čo konkrétne absentuje v odôvodnení napadnutého rozsudku [podľa mienky odvolacieho súdu tu žalovaný mal evidentne na mysli napadnuté rozhodnutie],

o krajský súd mal ozrejmiť, či považuje za nepreskúmateľné popísanie zisteného skutkového stavu alebo závery zo skutkových zistení alebo či považuje za nedostatočne zdôvodnenú aplikáciu príslušných právnych predpisov na zistený skutkový stav,

- vo vzťahu k tvrdenému nevysporiadaniu sa s námietkou premlčania žalovaný poukazuje na opakovanú judikatúru Najvyššieho súdu (napríklad rozhodnutia sp.zn. 5Sž 37/2006 a 5Sžf 89/2007),

o žalovaný vyjadril nesúhlas, nakoľko sa k námietke premlčania žalovaný riadne vysporiadal, keď riadne popísal zistený skutkový stav, správne poukázal na príslušnú zákonnú úpravu a následne riadne (hoci v stručnosti, čo však nebránilo jej preskúmaniu) popísal úvahu, ako sa predmetná premlčacia doba ráta a kedy s ohľadom na skutkové okolnosti tohto prípade začala v predmetnej veci plynúť ako aj kedy by teoreticky uplynula.

12. Záverom žalovaný navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zamietne žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú, resp. aby zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

B)

13. Vyjadrenie žalobcu, hoci bol krajským súdom vyzvaný (č.l. 57) na jeho zaslanie, sa v súdnom spise krajského súdu nenachádza.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

15. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody akokoľvek zasahovať, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

16. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o zrušení napadnutého rozhodnutia, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.) ako aj so stanoviskom žalovaného, a v takto vymedzenom rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

17. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je právna otázka, či v napadnutom rozhodnutí je dostatočne po skutkovej ako aj právnej stránke odôvodnený záver, ktorý bol tak prvostupňovým orgánom ako aj žalovaným vyslovený.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

18. Žalovaný svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd vzhľadom na hore vymedzenú základnú otázku primárne vysporiadať s námietkami, ktoré žalovaný využil na spochybnenie zákonnosti postupu krajského súdu (viď žalovaným namietané odňatie možnosti konať pred súdom účastníkovi konania postupom súdu) pri posudzovaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia.

Až po prípadnom vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká právo žalovanému na odvolací prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky). Naopak, ak Najvyšší súd dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovaného krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr García Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne. Obdobný postup je možné analogicky použiť aj vo vzťahu k argumentácii žalovaného.

19. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu (prvostupňového), a v prejednávanej odvolacej veci je táto argumentácia vzhľadom na námietky žalovaného podstatná, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, by malo postačovať na legitímne očakávaný záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

20. S prihliadnutím na hore citovaný okruh právnych ustanovení relevantných pre prejednanú vec Najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten o koho práva v konaní ide.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti O.s.p. je preskúmať zákonnosť rozhodnutia postupov orgánov verejnej správy.

21. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pri vydaní najmä napadnutého rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či toto rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo a je v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, resp. v odvolaní, a to z hľadiska, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

22. Úlohou súdu v správnom súdnictve potom nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy.

Inými slovami povedané, treba vziať do úvahy, že správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

23. Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku tohto rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke (viď hore uvedené potvrdenie aj z iných dôvodov).

24. Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalobkyňa poberala súbežne dve dávky sociálneho poistenia bez toho, aby na túto skutočnosť upozornila žalovaného. Sporné je ale to, či sa žalovaný dostatočným spôsobom vysporiadal s jej námietkou premlčania, ktorú vznesla v administratívnom odvolaní zo 06.03.2014 nasledovne:

„Napriek tomu som toho názoru, že v zmysle ust. § 236 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom zabezpečení sa vrátenie dávky poskytnutej neprávom premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď sa oprávnený orgán túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Oprávnený orgán sa o dôvodoch neprávom vyplácanej dávky dozvedel z oznámenia sociálnej poisťovne v mesiaci november 2012. Pre plynutie premlčacej doby je potrebné, aby boli splnené obidve podmienky, jednak subjektívna spočívajúca v okamihu, kedy sa oprávnený orgán o skutočnosti majúcej vplyv na vyplácanie dávky dozvedel, tak aj objektívna podmienka spočívajúca v období samotného vyplácania neoprávnených dávok. V danom prípade som toho názoru, že je nutné počítať premlčaciu dobu práve od okamihu subjektívneho zistenia oprávneného subjektu, teda od novembra 2012 a to tri roky späť, teda roky 2012, 2011 a 2010. Mám za to, že roky uplatnené v rozhodnutí č. GR ZVJS-10918/33-14 zo dňa 13.02.2014 a to od 17.05.2007 do 30.11.2009 sú premlčané a k týmto rokom vznášam námietku premlčania. K úhrade by mi tak zostala suma za obdobie od 01.12.2009 do 30.11.2012, čo predstavuje sumu 4036,20 €.“

25. Krajský súd pri súdnom prieskume napadnutého rozhodnutia konštatoval (viď bod č. 9), že žalovaný sa ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku dôsledne neriadil, nakoľko sa nevysporiadal s námietkou premlčania, ktorú vznesla žalobkyňa vo svojom odvolaní.

26. V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd zdôrazniť, že vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Preto s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 02. decembra 2008 sp.zn. 5Sžf 89/2007, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Najvyšší súd už v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napríklad rozhodnutie 5 Sž 37/2006) viackrát zdôraznil, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu na jednej strane sťažuje obranu účastníka proti rozhodnutiu, s ktorým nesúhlasí, lebo mu je odňatá možnosť poukázať na nesprávnosť záverov konajúceho orgánu štátnej moci, a na strane druhej sa vytvára prekážka pre súdny prieskum napadnutého rozhodnutia, lebo konajúci súd v dôsledku neexistencie alebo nedostatku úsudkov a logických väzieb medzi nimi a deklarovanými právnymi závermi nemôže posúdiť ich zákonnosť.“

27. Obdobne Najvyšší súd ďalej argumentoval aj v rozsudku sp.zn 1 Sžso 23/2010 z 08.03.2011 (spomenutý aj v odvolaní žalovaného), kde uviedol:

„Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba taký nedostatok dôvodov, ktoré majú skutkovo a právne objasniť právne názory vedúce konajúci správny orgán k prijatiu výrokovej časti rozhodnutia, tzn.

- ide teda o také vady skutkových zistení a na to nadväzujúcej aplikácie príslušnej právnej normy, ktoré sú neodmysliteľným základom pre rozhodnutie samotné, a že

- existuje stav „absencie“, ktorý nutne vedie k nepochopeniu rozhodovacích dôvodov.

Odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy musí obsahovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu; tzn. že priemernému adresátovi je daná možnosť z mu predloženého odôvodnenia pochopiť

- na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav,

- správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a
- právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovvej časti.“

28. Z napadnutého rozhodnutia pre Najvyšší súd jednoznačne vyplýva, že žalovaný okrem presnej citácie ustanovenia týkajúceho sa premlčania práva na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume, t.j. § 236 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. sa ďalším výkladom tohto ustanovenia a jeho účinkov na prejednávajúcu vec vôbec nezaoberal. Tak vytvoril absenciu dôvodov na odmietnutie námietky žalobcu, že právo na vrátenie dávky je týmto ustanovením relevantne dotknuté.

Týmto postupom v súlade so závermi krajského súdu žalovaný jednoznačne porušil zákonnú požiadavku vyplývajúcu z ustanovenia § 3 ods. 1 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 84 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. na poskytnutie riadnej ochrany práv jednotlivca prostredníctvom konania pred orgánom verejnej správy.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku v citovanom znení správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v citovanom znení v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 84 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. v citovanom znení na konanie o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Na základe uvedeného s prihliadnutím na zistené skutočnosti, t.j. na jednotlivé časové okamihy ako aj argumentáciu žalobkyne v správnom konaní Najvyšší súd konštatuje, že právny záver prezentovaný žalovaným nemá oporu v hore uvedených ustanoveniach na základe týchto argumentov.

V.

30. Odvolací súd vzhľadom na odvolacie námietky uplatnené žalovaným uvádza, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavku zákonodarcu na správnu právnu aplikáciu dotknutého ustanovenia § 236 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v zmysle procesných zásad Správneho poriadku. V uvedenom rozhodnutí správneho orgánu celkom absentuje logicky vyhodnotený a riadne posúdený právny stav. Odvolací súd sa preto nestotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v správnom konaní o tom, že povinnosť žalobkyne vrátiť predpísaný preplatok bola uložená v súlade so zákonom.

Počas konania Najvyšší súd z dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť, poprípade výskyt skoršej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

31. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyššie uvedených súdnych rozhodnutiach (čl. 1 ods. 1 ústavy), najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 5 Sžf 89/2007, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od ich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty zásadne odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania

protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

32. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnej žalobkyni právo na náhradu trov tohto konania vzniklo. Z rozsudku krajského súdu nepochybne vyplýva, že žalobkyni bola priznaná náhrada trov prvostupňového konania v sume 272,18 € vyčíslenej právnym zástupcom v podaní zo dňa 17.06.2015 (č.l. 38). Nakoľko právny zástupca úspešnej žalobkyne si svoje právo na trovy odvolacieho konania napriek informácii z 21.12.2016 v zákonnej 3- dňovej lehote neuplatnil (z oznámenia zo dňa 27. decembra 2016 aj tak vyplýva, že v odvolacom konaní nebol z dôvodu účelne vynaložených nákladov vykonaný žiadny úkon právnej služby), Najvyšší súd žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

33. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno - poisťných vzťahov spojených s povinnosťou vrátiť priznanú dávku sociálneho zabezpečenia alebo poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).